

Βικτώρια Μακρή

casta
DIVA

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Ε Π Η Ν Ι Κ Η Π Ο Γ Ο Τ Ε Χ Ν Ι Α

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Casta Diva**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Βικτώρια Μακρή
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ευδοξία Μπινοπούλου
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Χρυσούλα Μπουκουβάλα
ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: *Madeleine* του István Sándorfi, ελαιογραφία
σε μουσαμά, 2005. Παρίσι, προσωπική συλλογή του καλλιτέχνη.
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Ι. Πέππας ΑΒΕΕ
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Βικτώρια Μακρή, 2011
© Φωτογραφίας εξωφύλλου:
Jason Shenai/Millennium Images/Apeiron Photos
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2011

Πρώτη έκδοση: Φεβρουάριος 2011, 4.000 αντίτυπα

ISBN 978-960-453-887-4

*Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά
και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.*

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοΐου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομιχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfoosi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

Βικτώρια Μακρή

CASTA DIVA

Στους γονείς μου

Το πορτοκαλί

Το χωριό το λέγανε Μάρμαρα. Είχε ασφαλτο σ' ένα δρόμο, ένα μεγάλο παντοπωλείο, δημοτικό σχολείο, πέτρινα σπίτια με φράχτες γεμάτους αγριοδάφνες, ένα μικρό ποτάμι με μια ξύλινη γέφυρα –από τη μια πλευρά ήταν ο φούρνος της Αγγελίνας, από την άλλη το καφενείο–, είχε το μοναστήρι της Κυρα-Παναγιάς πάνω στο λόφο, ένα απέραντο λιβάδι και μια μεγάλη έκταση με κερασιές.

Ο Θεοτόκης τ' απογεύματα έπαιρνε το ποδήλατο κι αλώνιζε. Δυο ποδαράκια καλαμάκια, κοντό παντελονάκι, όμορφο παιδί, λεπτοκαμωμένο, οχτώ χρόνων ήταν, έδειχνε μικρότερο. Ακολουθούσε το ποτάμι κι έφτανε στο λιβάδι. Έτρεχε κι όλο χτύπαγε το κουδουνάκι του ποδηλάτου. Χωρίς λόγο. Γέλαγε μόνος του. Στον αέρα ανακατεύονταν ο ήχος των πουλιών, η ησυχία του αγρού, το γέλιο του Θεοτόκη και το κουδούνισμα από το ποδήλατό του. Το καλοκαίρι μόλις άρχιζε.

Ένα απόγευμα είδε το κορίτσι. Καθόταν κάτω από μια κερασιά με λυγισμένα τα γόνατα, είχε αγκαλιάσει τα πόδια της κι ακουμπούσε το μάγουλο στα γόνατά της. Σταμάτησε το ποδήλατο και την κοίταξε. Εκείνη δεν τον είδε. Την κοίταξε με περιέργεια. Πρώτη φορά την έβλεπε. Το χεράκι του χτύπησε το κουδουνάκι. Μια φορά, δύο. Το κορίτσι δε γύρισε να δει. Στον άνεμο δεν ακουγόταν τίποτα. Το λαχάνιασμά του μόνο, και το ντριν του κουδουνιού.

Άφησε το ποδήλατο στα χώματα. Πλησίασε το κορίτσι. Στάθηκε παρήμερα. Έκπληκτος. Μικρούλης. Γεμάτο το βλέμμα του από τη ζωή που είχε μπροστά του. Τα καλαμάκια που 'χε για ποδαράκια σε στάση προσοχής. Και τα χεράκια του κρεμασμένα στο πλάι, αμήχανα. Την κοίταζε. Το κορίτσι έδειχνε να κοιμάται με το μάγουλο στα γόνατα. Τα μάτια της κλειστά, τα μαλλιά της ξέπλεκα, τα φώτιζε το απόγευμα. Την παρατηρούσε μουνδιασμένος και δεν ήξερε αν πρέπει να της μιλήσει, να την ανησυχήσει.

Τα καινούργια του πέδιλα του ήταν μεγάλα. «Για να σου κάνουν και του χρόνου», είχαν πει οι γονείς του. Την πλησίασε σιγά. Μπαινόβγαιναν τα πέδιλα. Έσκυψε κι έσφιξε κι άλλο τα λουράκια, με τα μάτια πάντα στραμμένα, και πάντα θεόρατα, προς το κορίτσι. Προχώρησε λίγο ακόμη. Βρέθηκε κάτω από τη σκιά της κεραιάς.

«Να καθίσω κοντά σου;»

Το κορίτσι σήκωσε το κεφάλι απότομα. Γύρισε προς το μέρος της φωνής. «Ποιος είσαι;»

«Ο Θεοτόκης».

«Ποιος Θεοτόκης;»

«...που έχω το ποδήλατο».

«Κάθισε».

Λύγισε τα καλαμάκια του ο Θεοτόκης και κάθισε δίπλα της. Το κορίτσι ξανάγειρε το κεφάλι στα γόνατα κι έκλεισε πάλι τα μάτια. Την κοίταζε ο Θεοτόκης. Έδειχνε συνομήλική του. Η καρδούλα του χτυπούσε. Ήθελε να γίνουν φίλοι. Να την πάει, άμα θέλει, και βόλτα με το ποδήλατο. Αναστέναξε. Τώρα; Τι να της έλεγε; Ουμήθηκε την πιο εύκολη ερώτηση που ήξερε και την είπε δυνατά.

«Εσένα πώς σε λένε;»

«Κάλλας».

Με τα μάτια κλειστά του το είπε, και τα χεράκια της πάντα τυλιγμένα γύρω από τα πόδια της.

«Κάλλας;»

«Ναι. Κάλλας».

«Τι όνομα είναι αυτό;»

«Ονοματένιο».

Τ' απογεύματα η μικρή Κάλλας πήγαινε στις κεραισιές. Της άρεσε η μυρωδιά των δέντρων, το αεράκι που ερχόταν από το λιβάδι. Της άρεσαν οι ήχοι που δε γνώριζε και την έκαναν να αναρωπιέται· οι μέλισσες, τα τσεροπούλια. Καθόταν κάτω από το ίδιο δέντρο. Έκανε πάντα την ίδια διαδρομή. Και τις ίδιες με χθες κινήσεις· λύγιζε τα γόνατα, αγκάλιαζε τα ποδαράκια της, ακουμπούσε το μάγουλο στα γόνατα και καθόταν αμίλητη για ώρα. Σαν να κοιμάται. Σαν να είναι ένα με τον αγρό. Όπως πέρναγε ο άνεμος από τις φυλλωσιές πέρναγε κι από τα μαλλιά της. Κι από το πρόσωπό της. Από το κορμάκι της.

«Γιατί σε λένε Κάλλας;»

«Εσένα γιατί σε λένε Θεοτόκη;»

«Λένε τον παππού μου Θεοτόκη. Έτσι με βαφτίσανε».

«Εμένα λένε μια τραγουδίστρια έτσι, που αρέσει πολύ στη μαμά μου. Γι' αυτό μου δώσανε αυτό το όνομα. Το ήθελε η μαμά μου».

«Α!...»

Η Κάλλας είχε κυματιστά μαλλιά. Καστανά. Μέχρι τους ώμους. Κι ένα φορεματάκι σαν το λιβάδι· όλο λουλούδια. Αλλά έκρυβε το κεφαλάκι της στα γόνατα. Ακόμα δεν τον είχε κοιτάξει κατάματα.

«Δε σ' έχω ξαναδεί, Κάλλας... Στα Μάρμαρα μένεις;»

«Ναι».

«Πού;»

«Κοντά στο φούρνο της Αγγελίνας».

«Δε σ' έχω ξαναδεί...»

«Πριν από λίγες μέρες ήρθαμε. Η μαμά μου είναι η καινούργια δασκάλα του χωριού. Τη μεταθέσανε εδώ. Γι' αυτό ήρθαμε. Θα μείνουμε ένα χρόνο. Μετά η μαμά μου θα πάει αλλού. Μπορεί σε νησί».

«Ο μπαμπάς σου;»

«Ο μπαμπάς μου είναι ζωγράφος. Φτιάχνει πίνακες ζωγραφικής και τους πουλάει. Ξέρει κι αγγλικά. Μεταφράζει βιβλία».

«Α!...»

Τα παιδιά ήταν τόσο όμορφα ανάμεσα στις κεραιές... Τόσο όμορφα. Σαν τους καρπούς των δέντρων, σαν προέκταση του τοπίου. Άγγελοι. Χαμένα στο παιχνίδι τους. Στις πρώτες του μυαλού τους –της ψυχής τους καλύτερα– κουβέντες που ξεστόμιζαν.

«Εσύ, Θεοτόκη, πού μένεις;»

«Απέναντι από σένα. Και λίγο πιο πέρα. Περνάς τη γέφυρα, είναι το καφενείο, μετά είναι ένα ψηλό διώροφο. Φαίνεται κι από δω. Να, κοίτα».

Έδειξε με το χεράκι του, πέρα, έτσι όπως διακρινόταν στο βάθος το χωριό. Η Κάλλας δεν κοίταξε. Ο Θεοτόκης ένιωσε αμηχανία, ότι δεν τη νοιάζει τη μικρή Κάλλας πού είναι το σπίτι του. Έκανε ακόμα μια προσπάθεια. Ήθελε να της δείξει το μεγάλο πέτρινο σπίτι του παππού Θεοτόκη.

«Να, κοίτα», ξανάπε.

Το χεράκι του όμως έμεινε και πάλι μετέωρο. Δεν το ακολούθησε το βλέμμα της Κάλλας. Επέμεινε.

«Εγώ μένω εκεί που σου δείχνω. Γιατί δεν κοιτάς;»

Η Κάλλας έστρεψε για πρώτη φορά το πρόσωπό της προς τον Θεοτόκη. Έδειχνε να κοιτάει κάτι γύρω γύρω από τα μάτια του. Αλλά όχι αυτά.

«Θεοτόκη, θα σου πω κάτι. Αλλά ορκίσου μου ότι δε θα φύγεις ύστερα από αυτό που θα σου πω, ότι θα μείνεις εδώ. Ορκίσου».

«Ορκίζομαι».

«Δε βλέπω, ξέρεις... Είμαι τυφλή. Έτσι γεννήθηκα».

Σαστίζει ο Θεοτόκης. Και μάλλον δεν καταλαβαίνει... Για λίγο γίνεται σιωπή. Μετά ξαναμιλάει η Κάλλας.

«Να σου πω κάτι; Η μαμά μου λέει ότι, όταν της είπαν οι γιατροί πως θα είμαι τυφλή για πάντα, είδε στα μάτια μου ένα μεγάλο ωραίο φως, σαν κι αυτό που βλέπεις όταν αγαπάς κάποιον και κοιτάς το πρόσωπό του. Είπε ότι στα μάτια μου είδε την ομορφιά της μουσικής, που την ακούς αλλά δεν τη βλέπεις... Σαν τα τραγούδια που λέει αυτή η κυρία, η Κάλλας, έτσι ήμουν, είτε η μαμά μου. Σαν την *Casta Diva*, λέει, έμοιαζα. Τόσο όμορφη! Και τότε αποφάσισε να με ονομάσει Κάλλας».

«Και σε βαφτίσανε Κάλλας;»

«Όχι. Μαρία. Αλλά με φωνάζουν Κάλλας.»

«Και η *Casta Diva* ποια είναι;»

«Πού θες να ξέρω, Θεοτόκη;»

Χαμηλώνει το κεφάλι του ο Θεοτόκης. Μετά, γυρίζει ξανά και την κοιτάζει. Κρυφά. Την παρακολουθεί χωρίς να ανασαίνει, μήπως τον καταλάβει η Κάλλας... Δε φαίνεται ότι δε βλέπει. Μάλλον φαίνεται ότι το βλέμμα της διακρίνει κάτι πέρα από αυτό που βλέπει με τα μάτια του ο Θεοτόκης.

«Γιατί μου είπες να ορκιστώ ότι δε θα φύγω;»

«Επειδή κάποια παιδιά που με γνωρίζουν μετά δε με ξανακάνουν παρέα. Φαίνεται τους ενοχλεί που δε βλέπω. Ή με θεωρούν βάσανο, επειδή πρέπει να με βοηθάνε. Θα φύγεις κι εσύ;»

«Όχι.»

«Δηλαδή, άμα θέλω, θα με πας και βόλτα με το ποδήλατό σου;»

«Ναι, αμέ! Όπου θες!»

Το απόγευμα έφευγε. Έμενε η γλυκύτητα του ουρανού από το ρόδινο χρώμα του ήλιου.

«Κάλλας;»

«Τι 'ναι, Θεοτόκη;»

«Θες να γίνουμε φίλοι;»

«Θέλω. Δηλαδή; Τι θα πει “να γίνουμε φίλοι”;»

Επίσης έμενε και η γλυκύτητα της φωνής, των φωνών τους, σαν πουλιά από διαφορετικά μέρη που σμίξανε στο ίδιο κλαρί.

«Θα πει... να βλέπω εγώ για σένα. Θες να είμαι τα μάτια σου; Να σου λέω τι βλέπω;»

«Θέλω.»

Ξαφνικά, νιώθει πιο μεγάλος ο Θεοτόκης. Τώρα θέλει να μεγαλώσει γρήγορα, να του κάνουν τα καινούργια του πέδιλα που μπαινοβγαίνουν. Κι ακόμα πιο πολύ: να ξυπνήσει αύριο και το αύριο να είναι κιόλας ο επόμενος χρόνος, κι αυτός να είναι μεγαλύτερος, να προσέχει την καινούργια του φίλη στους δρόμους όπου βαδίζει.

«Πώς έρχεσαι στις κερρασιές;»

«Με φέρνει η μαμά μου. Μ' αφήνει σ' αυτό το δέντρο και πάει στην πόλη, στην Κρυσταλλοπηγή. Κάνει τις δουλειές της κι έρχεται και με ξαναπαίρνει αργότερα. Στο κάρο μού αρέσει να κάθομαι πίσω, στην καρότσα, με την πλάτη μου στην πλάτη της μαμάς μου, και να νιώθω τον αέρα. Πόσο μου αρέσει!»

Την κοιτάει ο Θεοτόκης. Δε μιλάει, μην τη διακόψει. Τα τυφλά της μάτια, τώρα που περιγράφει τη χαρά της για τον αέρα, λάμπουν. Δε μιλάει αυτός. Την αφήνει να του περιγράφει το πόσο της αρέσει να κάθεται στην καρότσα. Και μετά να σωπαίνει μες στο φωτεινό χαμόγελό της. Κι ύστερα να συνεχίζει τις ερωτήσεις της.

«Θεοτόκη;»

«Τι 'ναι, Κάλλας;»

«Μπορώ να δω το πρόσωπό σου;»

«Μπορείς... Αλλά, πώς να το δεις δηλαδή;»

«Να με αφήσεις να το αγγίξω.»

Βουβαίνεται ο Θεοτόκης. Η Κάλλας το εκλαμβάνει ως απάντηση. Ως σιωπηλή αποδοχή. Απλώνει τα χεράκια της. Οι μικρές παλάμες της βρίσκουν το κεφάλι του· την αμηχανία του – τη νιώθει. Την προσπερνάει με απαλότητα. Βρίσκουν το σχήμα του προσώπου του· τους κροτάφους του. Χαϊδεύει το οβάλ του. Με αργές κινήσεις τα μικρά της χέρια αγγίζουν τα μάτια του· τα βλέφαρά του. Είναι κλειστά. Οι βλεφαρίδες του τρεμοπαίζουν. Τη γαργαλάνε. Χαμογελάει η Κάλλας. Αγγίζει τα μαλλιά του. Μετά τη μύτη του. Το στόμα του. Έχει την ανάσα του μες στις παιδικές της χούφτες. Είναι ζεστή. Τον ρωτάει.

«Θεοτόκη;»

«Τι 'ναι;»

«Θέλεις εγώ να είμαι το βλέμμα σου;»

«Θέλω. Δηλαδή;»

«Να σου λέω αυτό που βλέπω. Μέσα μου.»

«Βλέπεις μέσα σου; Θέλω. Αλλά δεν καταλαβαίνω τι θα μου λες».

«Θα δεις. Θες να κάνουμε ένα παράδειγμα;»

«Ναι».

«Πες μου τι βλέπεις εσύ».

Τα μάτια του Θεοτόκη πάνε απέναντι· στον ορίζοντα. Της λέει: «Εγώ, που είμαι τα μάτια σου, βλέπω το πορτοκαλί χρώμα που έχει ο ουρανός. Εσύ, που είσαι το βλέμμα μου, τι βλέπεις;»

Χαμογελάει η μικρή Κάλλας. Της αρέσει πολύ το καινούργιο της παιχνίδι. «Εγώ, που είμαι το βλέμμα σου, βλέπω τη ζέστη που έχει αυτό το πορτοκαλί που βλέπεις εσύ. Είναι μια ζέστη μες στην καρδιά μου. Αυτό βλέπω».

«Βλέπεις μες στην καρδιά σου;»

«Γιατί, εσύ βλέπεις μες στο πορτοκαλί;»

«Ναι. Βλέπω».

«Τότε πες μου τι είναι το πορτοκαλί. Πες μου να καταλάβω».

«Πορτοκαλί είναι... είναι ένα χρώμα».

«Τι, χρώμα; Εγώ δεν έχω δει χρώματα. Πες μου τι είναι τα χρώματα. Πες μου τι είναι το πορτοκαλί. Μου είπες ότι θα 'σαι τα μάτια μου. Δε μου 'πες;»

«Πορτοκαλί είναι... είναι... αυτό που είπες. Ένα ωραίο... φωτεινό... που το βλέπεις και με κλειστά μάτια γιατί είναι ζεστό. Κατάλαβες;»

Η μικρή Κάλλας γυρνάει το προσωπάκι της προς τον Θεοτόκη. Ας μην τον βλέπει. Είναι ένα σχήμα μέσα της, η φωνή του, τα λόγια του, αυτό που άγγιξε, ο Θεοτόκης ολόκληρος, ένα σχήμα που αρχίζει αγνά και το διακρίνει. Με τον τρόπο της.

«Θεοτόκη;»

«Τι 'ναι;»

«Θες να πάρουμε το ποδήλατό σου και να πάμε στο πορτοκαλί;»

«Πώς να πάμε στο πορτοκαλί;»

«Να τρέξουμε με το ποδήλατο μέχρι εκεί που βρίσκεται αυτό το φωτεινό...»

«Απέναντι; Στον ορίζοντα;»

«Ναι».

«Περίμενε να φέρω το ποδήλατο. Περιμένεις, ε; Μη φύγεις».

Πάει γρήγορα με τα μεγάλα του πέδιλα πιο κει, όπου έχει παρατήσει το ποδήλατο. Θα πάει βόλτα τη μικρή Κάλλας στον οριζοντα. Έχει τόση χαρά! Τα μάτια του είναι διαρκώς στραμμένα σ' αυτήν. Την προσέχει. Δε θέλει να την αφήνει μόνη της. Τώρα τα μάτια της είναι αυτός ο ίδιος. Το ανέλαβε. Θέλει να είναι κοντά της.

«Έχεις ξανανέβει σε ποδήλατο;»

«Ναι, αμέ. Στου μπαμπά μου».

«Άρα, ξέρεις τι να κάνεις».

«Ξέρω. Ανέβα πρώτα εσύ, να πιαστώ πάνω σου».

Ανεβαίνει ο Θεοτόκης. Η μικρή Κάλλας βρίσκει με τα χεράκια της την πλάτη του. Κάθεται εύκολα πίσω στη σέλα. Τον αγκαλιάζει σαν να είναι ο μπαμπάς της. Τον σφίγγει. Πιέζει με το μάγουλό της τη σπονδυλική του στήλη. Απομακρύνει τα ποδαράκια της –όπως της έχει πει ο πατέρας της– από τις ρόδες. Τα τεντώνει στο πλάι. Μοιάζει με πεταλουδίτσα που άνοιξε τα φτερά της.

«Πάμε, Θεοτόκη».

Και πάει ο Θεοτόκης. Πάει γρήγορα πολύ. Αρχίζει και τρέχει με όλη του τη δύναμη. Τα παιδιά απομακρύνονται από τις κερασιές σαν πουλιά που πετάξανε γι' αλλού. Χοροπηδάει το ποδήλατο εδώ και κει, γελάει ο Θεοτόκης.

«Θες να χτυπήσω το κουδούνι;» τη ρωτάει.

«Ναι! Ναι!» του φωνάζει η Κάλλας και τρέχουν κι άλλο. Πάνε όλο ευθεία. Και με το κουδούνι να μη σταματάει. Διαγράφουν μια ολόισια γραμμή. Πηγαίνουν πέρα. Διασχίζουν το λιβάδι. Μπροστά τους ακριβώς είναι ο οριζοντας. Το πορτοκαλί. Το χρυσό. Το ανερχόμενο. Το ζεστό μέσα τους. Γελάει όσο ποτέ η Κάλλας. Όσο ποτέ άλλοτε ο μικρός Θεοτόκης.

«Φοβάσαι;»

«Όχι».

«Θες να τρέχω πιο λίγο;»

«Όχι».

Το λιβάδι δείχνει σαν να μην τελειώνει πουθενά. Ο οριζο-

ντας, σαν να είναι άπιαστος... Τα παιδιά τρέχουν προς τα εκεί που βλέπει το καθένα, προς τα εκεί που αισθάνεται η καρδιά τους. Το μάγουλο της μικρής Κάλλας στην πλάτη του Θεοτόκη, τα χεράκια της τυλιγμένα σφιχτά στο κορμάκι του, η χαρά του Θεοτόκη ανείπωτη.

Κάποια στιγμή ο Θεοτόκης αρχίζει και φρενάρει. Σταματάει το ποδήλατο μπροστά ακριβώς στον ήλιο που δύει. Το φως είναι εκτυφλωτικό. Σαν να είναι χρυσός όλος ο ουρανός.

«Κατέβα, Κάλλας».

Κατεβαίνει το κορίτσι. Ο Θεοτόκης γέρνει το ποδήλατο στη γη, το αφήνει, πάει δίπλα στη μικρή του φίλη και της πιάνει τα δάχτυλα. Τα παιδιά είναι όρθια μπροστά στον ήλιο, πιασμένα από το χέρι.

«Πόσων χρονών είσαι, Κάλλας;»

«Οχτώ».

«Κι εγώ».

Έχουν και τα δύο τα μάτια ανοιχτά, απέναντι. Κάπου κοιτάνε, η ψυχή τους ξέρεει...

«Δηλαδή, θα είμαστε στην ίδια τάξη», της λέει.

«Όχι, Θεοτόκη. Εγώ σχολείο θα πηγαίνω στην Κρυσταλλοπηγή. Κάθε πρωί θα παίρνω το λεωφορείο του χωριού και θα πηγαίνω στο σχολείο που είναι για τυφλά παιδιά. Θα επιστρέφω το απόγευμα».

«Α...»

Μένουν σιωπηλά, όρθια, πιασμένα συνέχεια από το χέρι, μπροστά στο πορτοκαλί.

«Κάλλας;»

«Τι 'ναι, Θεοτόκη;»

«Στο σχολείο για τυφλά παιδιά, σου μαθαίνουν και διαβάξεις;»

«Ναι».

«Και γράφεις;»

«Ναι».

«Πώς διαβάζεις;»

«Να, χαμήλωσε στο χώμα να σου δείξω».

Χαμηλώνουν και τα δύο στο χώμα. Η Κάλλας ψάχνει με τα χεράκια της. Κοιτάει ο Θεοτόκης. Το κορίτσι βρίσκει μικρά χαλικιάκια.

«Κλείσε τα μάτια σου, Θεοτόκη».

Κλείνει τα μάτια του ο Θεοτόκης και η Κάλλας αρχίζει σιγά σιγά και φτιάχνει μια λέξη με τα χαλίκια πάνω στο χώμα.

«Δώσε μου το χέρι σου, Θεοτόκη. Και μην κοιτάς».

Της δίνει το χέρι του και δεν κοιτάει. Με απαλές κινήσεις η Κάλλας οδηγεί τα δάχτυλά του πάνω στη χαλικένια λέξη.

«Έχω γράψει κάτι», του λέει. «Άγγιξε τις πετρούλες και πες μου».

Χαϊδεύει τις πετρούλες ο Θεοτόκης με κλειστά μάτια, ένα ένα τα γραμμата, με τη βοήθεια του χεριού της μικρής Κάλλας. «Ήτα, λάμδα, γιώτα, όμικρον, σίγμα... Ήλιος», της λέει, κι ανοίγει τα μάτια του μ' ευχαρίστηση, ότι μπόρεσε και της έδωσε χαρά.

«Είδες; Έτσι μαθαίνω», του λέει εκείνη, επίσης με χαρά.

Σηκώνονται από το χώμα και ξαναστέκονται όρθια μπροστά στον ήλιο. Κοιτάνε απέναντι, πιασμένα από το χέρι, με τις παλάμες τους γεμάτες χώματα.

«Εγώ, που είμαι τα μάτια σου, βλέπω τον ουρανό και βλέπω και πουλιά», της λέει.

«Εγώ, που είμαι το βλέμμα σου, ακούω τη φωνή του ουρανού, που είναι η φωνή των πουλιών», του λέει.

«Βλέπω το τέλος του κάμπου», λέει ο Θεοτόκης, «μακριά. Εκεί που τελειώνει ο κάμπος, τώρα δύνει ο ήλιος».

«Θεοτόκη, η μαμά μου έχει πει πως έρχεται από την πόλη όταν ο ήλιος δύνει. Θα πάει στην κερρασιά, δε θα με βρει και θα ανησυχήσει. Πρέπει να επιστρέψουμε».

Ο Θεοτόκης σηκώνει βιαστικά το ποδήλατο από κάτω. Η μικρή Κάλλας ψηλαφεί την πλάτη του, κάθετη στη σέλα και τον αγκαλιάζει σφιχτά. Το ποδήλατο με τα παιδιά αρχίζει και διαγράφει ξανά μια ολόισια γραμμή μες στον αγρό. Τρέχουν προς τις κερρασιές. Με την ίδια ταχύτητα, το ίδιο γέλιο, με την ίδια δική

τους –που δεν ησυχάζει– χαρά. Στο χώμα που αφήνουν πίσω τους μένει γραμμένη με χαλίγια η λέξη «ήλιος».

«Πες μου τι βλέπεις! Πες μου τι βλέπεις εσύ που είσαι τα μάτια μου! Βλέπεις τη μαμά μου;»

«Πώς είναι η μαμά σου;»

«Σαν μαμά! Όμορφη πολύ!»

«Βλέπω μια κυρία πέρα, στις κερασιές, αλλά δεν ξέρω αν είναι η μαμά σου. Δε μου λες, όμως, πώς ξέρεις πως είναι όμορφη αφού δε βλέπεις;»

«Σου είπα! Είναι όμορφη σαν μαμά! Αφού είναι μαμά, είναι όμορφη! Αυτή που βλέπεις εσύ είναι όμορφη;»

«Δε βλέπω τόσο μακριά».

«Αυτή είναι! Αυτή είναι! Τη βλέπω εγώ!»

Φτάνουν λαχανιασμένα κοντά στη γυναίκα που στέκεται κάτω από τις κερασιές. Η Κάλλας κατεβαίνει γρήγορα από το ποδήλατο και με τα δικά της μάτια κατευθύνεται με ανοιχτά τα χεράκια της προς τη μητέρα της. Πιάνει το σώμα της και την αγκαλιάζει από τη μέση της. Εκείνη σκύβει και της φιλάει τα μαλλιά.

«Πού ήσουνα; Ανησύχησα...»

«Ήμουνα με τον καινούργιο μου φίλο, τον Θεοτόκη, βόλτα στο πορτοκαλί. Με το ποδήλατό του».

Χαμογελάει η μητέρα της Κάλλας. Κοιτάει τον Θεοτόκη τρυφερά. «Μένεις στο χωριό, παιδί μου; Θα είμαστε γείτονες;»

«Ναι, κυρία».

«Θα επιστρέψεις κι εσύ στο χωριό τώρα; Θες να βάλω το ποδήλατό σου πάνω στο κάρο και να 'ρθεις μαζί μας;»

«Θέλω να πηγαίνετε αργά και εγώ να έρχομαι με το ποδήλατό μου δίπλα σας. Δίπλα στην Κάλλας».

Η μητέρα της μικρής Κάλλας τακτοποιεί το κορίτσι στην καρότσα, της λέει να κρατιέται καλά με τα χεράκια της από τα ξύλα στο πλάι και οδηγεί αργά. Ο Θεοτόκης ακολουθεί με το ποδήλατό του παράλληλα με το κάρο, δίπλα στην καρότσα. Κοιτάει την Κάλλας συνέχεια. Το καταλαβαίνει εκείνη. Το προσωπάκι της είναι φωτεινό. Έχει όλο το πορτοκαλί του ουρανού αυτής της ώρας πάνω της.

«Θεοτόκη;»

«Τι 'ναι, Κάλλας;»

«Χτύπα, άμα θες, κάπου κάπου το κουδούνι... Το κάρο κάνει θόρυβο και δε σ' ακούω που έρχεσαι...»

Ο δρόμος είναι όμορφος, πολύ. Οδηγεί από τον κάμπο στο χωριό. Είναι ευθύς, λίγο πιο κάτω κάνει μια ελαφριά καμπύλη, το μικρό ποτάμι έχει ένα δικό του απαλό ήχο, είναι όλα τόσο γαλήνια αυτή την ώρα, σαν εικόνα στο βλέμμα της μικρής Κάλλας. Το κάρο πάει αργά και πιο πολύ κι από το θόρυβο που κάνουν οι ρόδες ακούγεται το κουδούνι του ποδηλάτου, για να καταλαβαίνει η Κάλλας ότι ο Θεοτόκης πορεύεται κοντά της...

«Τι είναι φως, Θεοτόκη;»

Η βροχή στα Μάρμαρα έπεφτε μέρες. Η μικρή Κάλλας πήγαινε στο παράθυρο και το άγγιζε, έτσι υγρό και κρύο, με τις παλάμες της. Άκουγε τον ήχο της βροχής, σιωπηλή, γαλήνια· άνοιγε πού και πού το παράθυρο, έφερνε τη βροχή στα χέρια της, άφηνε το τυφλό βλέμμα της να πλανιέται έξω, προσπαθούσε να σπάσει με το μυαλουδάκι της αυτό που τη χώριζε από την εικόνα της βροχής, έπειτα έκλεινε το παράθυρο, έβρισκε το πανωφόρι της, το κασκόλι της, το σκούφο, τα φόραγε και περίμενε τον Θεοτόκη. Μπορούσε να κάθεται ώρες έτσι στην καρέκλα, ντυμένη, ήσυχη, αμίλητη και να περιμένει.

«Μα είσαι σίγουρη ότι θα 'ρθει;» τη ρώταγε η μητέρα της.
«Σου είπε ότι θα 'ρθει ή έτσι κάθεσαι και περιμένεις;»

«Έρχεται κάθε Κυριακή, μαμά, αφού το ξέρεις. Τα μεσημέρια της Κυριακής τρώνε όλοι μαζί με τον παππού Θεοτόκη και μετά ο Θεοτόκης έρχεται και μου κάνει παρέα.»

«Σήμερα, όμως, μπορεί να μην έρθει, γιατί βρέχει.»

«Σήμερα που βρέχει θα έρθει οπωσδήποτε. Μου έχει πει πως θα είναι τα μάτια μου. Και εγώ θέλω να δω τη βροχή.»

«Εντάξει.»

Ο Θεοτόκης στο σπίτι του ανυπομονούσε να τελειώσει ο παππούς το φαγητό του, για να μπορέσει να σηκωθεί από το τραπέζι και να φύγει. Του είχαν μάθει πως, προτού σηκωθεί από

το τραπέζι ο γεροντότερος, δηλαδή ο παππούς, δεν είναι σωστό να αφήνει κάποιος το φαγητό του. Έτσι ο μικρός γύριναγε κάθε τόσο τα μάτια του κρυφά, έριχνε ανυπόμονες ματιές στο πιάτο του παππού και μετά κοίταζε το μεγάλο εκκρεμές. Καθυστερούσε ο παππούς... Κι αυτός λαχταρούσε να πάει στη μικρή Κάλλας, από τότε που του είχε πει πως της αρέσει να της περιγράφει τη βροχή ήθελε να πηγαίνει οπωσδήποτε όποτε έβρεχε. Κι όταν ο παππούς ξεχνιόταν με το κρασάκι του κι αργοπορούσε να φάει, ο Θεοτόκης μηχανευόταν τρόπους για να τον κάνει να σηκωθεί από το τραπέζι γρήγορα.

«Παππού, δώσ' μου τις πατάτες σου. Έχεις πολλές. Δεν αγαπάς τον μικρό εγγονό σου;»

Ο παππούς Θεοτόκης τον λάτρευε τον μικρό εγγονό του. Έπαιρνε το πιάτο του και, ροδοκόκκινος από το κρασί, το άφηνε μπροστά στον Θεοτόκη. «Ορίστε, σ' τις χαρίζω όλες», του έλεγε και του χάιδευε τα μαλλιά.

«Δηλαδή, τώρα, έφαγες;» τον ρώταγε με αγωνία ο μικρός.

«Το κρασάκι μου να τελειώσω», του απαντούσε εκείνος, «κι έφυγα».

«Η μαμά λέει να μην πίνεις πολύ κρασί, θα σε πειράξει», του απαντούσε ο Θεοτόκης.

Ο παππούς σκούπιζε με την πετσέτα το στόμα του, σηκωνόταν από το τραπέζι, πλησίαζε τον εγγονό του, έσκυβε στο αυτί του και τάχα κρυφά, μην τον ακούσουν οι άλλοι, του έλεγε: «Μέσα στην ψωμιέρα έχω κρύψει σοκολατάκια, σ' ένα σακουλάκι. Για σένα τα 'χω. Να της τα πας. Και πού 'σαι... Μην την κακομαθαίνεις. Οι γυναίκες είναι μελάς!»

«Αυτή δεν είναι μελάς, είναι τυφλή», του απαντούσε ο μικρός κι αυτός ψιθυριστά, για να μην ακουστεί.

Ο παππούς τού χάιδευε τα μαλλιά κι απομακρυνόταν. Τότε σηκώνονταν και οι υπόλοιποι από το τραπέζι. Πρώτος ο μικρός Θεοτόκης, συνήθως πετώντας την καρέκλα κάτω από τη βιασύνη του. Έτρεχε στην κουζίνα, στην ψωμιέρα, έπαιρνε τα σοκολατάκια, φόραγε βιαστικά το αδιάβροχό του κι έφευγε.

Σήμερα η βροχή ήταν πιο δυνατή από χθες. Το χώμα μουσχοβολούσε, ευωδίαζε ο τόπος όλος. Ο Θεοτόκης έτρεχε κάνοντας ζιγκ ζαγκ για να αποφεύγει τα νερά στις λακκούβες. Πίσω από τα τζάμια του καφενείου οι γέροντες, πίνοντας τον μεσημεριανό καφέ τους, τον κοίταζαν να τρέχει με εκείνη τη δική τους, τη βαθιά, της ηλικίας τους μελαγχολία. Πιο πέρα τον περιέμενε το προσωπάκι της Κάλλας, πίσω από ένα τζάμι που όλο το άγγιζε με το χεράκι της να το καθαρίσει από την άχνα κι όλο δεν μπορούσε να διακρίνει το παραμικρό από την άλλη.

Ο Θεοτόκης πλησίασε στο παράθυρό της και κόλλησε τη μύτη του. Χτύπησε ελαφρά το τζάμι. Κοίταζε την Κάλλας και περιέμενε. Χαμογέλασε η Κάλλας και του 'βγαλε κοροϊδευτικά τη γλώσσα. Έκανε το ίδιο κι ο Θεοτόκης. Γέλασαν και τα δύο με ό,τι το καθένα έβλεπε με τα δικά του μάτια...

Ήταν πολύ όμορφο το χωριό το χειμώνα κι ακόμα πιο όμορφο όταν έβρεχε. Ακουγόταν η βροχή πάνω στις γλάστρες, στο γεφυράκι, στα κεραμίδια, στις πέτρες. Στον έναν και μοναδικό ασφαλτοστρωμένο δρόμο κανείς, μόνο τα δυο παιδιά που κάπου πήγαιναν, αργά, συζητώντας, η Κάλλας με αναφοκοκκινισμένα μάγουλα, το αδιάβροχο καπελάκι της και στα χέρια της το σακουλάκι με τα σοκολατάκια, που τα έτρωγε με απόλαυση.

«Διάβασες για αύριο;»

«Εσύ διάβασες;»

«Εγώ σε ρώτησα πρώτη!»

«Έχω αφήσει την αριθμητική για το βράδυ. Εσύ;»

«Μου διάβασε η μαμά μου γεωγραφία και μετά είπα το μάθημα μόνη μου».

«Πού θες να πάμε βόλτα;»

«Να μην αργήσουμε πολύ. Η μαμά μου, άμα βρέχει, δε θέλει να είμαι έξω πολλή ώρα».

«Πάμε στον κούνελο;»

«Πάμε».

Πιο πέρα από το φούρνο της, η κυρία Αγγελίνα είχε έναν κήπο μ' ένα κουνέλι. Τα παιδιά πήγαιναν και στέκονταν έξω από τον

ξύλινο φράχτη κι ο Θεοτόκης περιέγραφε στην Κάλλας τις κινήσεις που έκανε το κουνέλι· πώς κούναγε τ' αυτιά του, πώς τους κοίταζε με περιέργεια η μουρίτσα του. Όχι πως καταλάβαινε η Κάλλας την περιγραφή, αλλά άκουγε τον Θεοτόκη να γελάει και γέλαγε κι αυτή. Ό,τι ήταν αστείο για τον Θεοτόκη ήταν και για εκείνη. Αναγνώριζε στη φωνή του εικόνες που δεν έβλεπε και τώρα τελευταία αναγνώριζε εικόνες ακόμα και στη σιωπή του. Ο Θεοτόκης γινόταν όλο και πιο πολύ η αντίληψή της για τον κόσμο.

Έφτασαν στον κήπο της κυρίας Αγγελίνας και στάθηκαν κάτω από τη βροχή, με τα χεράκια τους στο φράχτη και τα μάτια τους στον κήπο.

«Δεν είναι εδώ ο κούνελος, Θεοτόκη;»

«Όχι. Μάλλον θα 'ναι μέσα, στο σπιτάκι του».

«Πες μου τι βλέπεις;»

«Τις ντοματιές, τα μαρούλια, την κληματαριά, τα γεράνια και το σπιτάκι του κούνελου. Και χώμα. Και βροχή».

«Τι χρώμα έχει η βροχή;»

«Σου έχω ξαναπει. Η βροχή δεν έχει χρώμα. Είναι διάφανη, όπως το γυαλί στο παράθυρό σου όπου με περιμένεις, και που, όταν έρχομαι, μου βγάζεις τη γλώσσα και εγώ σε βλέπω κι ως είναι κλειστό το τζάμι».

«Δεν είμαι σίγουρη ότι κατάλαβα, αλλά αφού κατάλαβες εσύ, εντάξει».

«Ο κούνελος! Ο κούνελος!»

Γελάει ο Θεοτόκης που τον βλέπει, γελάει μαζί του και η Κάλλας. Τα παιδιά γελάνε κάτω από τη βροχή μ' ένα κουνέλι που έβγαλε λιγάκι το κεφάλι του από τη φωλιά του και που έγινε αντιληπτό μονάχα από το ένα.

«Κάλλας, ο ουρανός μαυρίζει πολύ, πρέπει να φύγουμε, θα δυναμώσει η βροχή».

«Τι θα πει μαυρίζει;»

«Δηλαδή, από φωτεινός γίνεται σκούρος».

«Χαζέ! Ο ουρανός είναι πάντα φωτεινός!»

«Πού το ξέρεις;»

«Το βλέπω. Είμαι το βλέμμα σου!»

«Τον κούνελο τον βλέπεις, αφού είσαι το βλέμμα μου;»

«Ναι, αμέ!»

«Πες μου τι κάνει τώρα».

«Μην είσαι περιεργός!»

«Καλά. Πάμε να φύγουμε, όμως. Χαλάει ο καιρός. Η μαμά σου είτε πως θα μας φτιάξει κακάο».

«Έχεις άλλα σοκολατάκια;»

«Όχι».

«Να πεις στον παππού Θεοτόκη ν' αγοράζει περισσότερα».

«Εντάξει, θα του το πω. Έλα να φύγουμε, η μαμά σου θα τα βάλει μαζί μου, άμα αργήσουμε».

Στο σπίτι της μικρής Κάλλας η μητέρα της στο καθιστικό είχε ανάψει το τζάκι. Στη ροτόντα, δίπλα, είχε αφήσει δυο φλιτζάνια με αχνιστό κακάο κι ένα καλαθάκι γεμάτο με μπισκότα κανέλας. Περιμένε τα παιδιά διορθώνοντας τις εκθέσεις των μαθητών της, στο τραπέζι της κουζίνας.

Η Κάλλας στο σπίτι της έμοιαζε με νεράιδα στο χώρο της. Με μια καταπληκτική άνεση άφηνε το βρεγμένο πανωφόρι της και το καπελάκι της στην κρεμάστρα του χολ, έβγαζε τα παπούτσια της, φόραγε τις παντόφλες της, πήγαινε στην κουζίνα, έσκυβε στο πρόσωπο της μητέρας της λέγοντάς της «να βάλεις καλό βαθμό στα παιδιά», τη φίλαγε με θόρυβο στο μάγουλο κι ύστερα πήγαινε στη σάλα· καθόταν στη ροτόντα, δίπλα στον Θεοτόκη, έπιανε απαλά το φλιτζάνι με το κακάο κι έχωνε το προσώπακι της στον μυρωδάτο αχνό...

«Καίει το κακάο, Θεοτόκη», του έλεγε, «φύσηξέ το να κρυσώσει», και εκείνος αναρωτιόταν πώς στο καλό γίνεται αυτός να είναι τόσο ακατάστατος και η Κάλλας μες στο σκοτάδι της τόσο τακτική και αέρινη...

«Ο πατέρας σου πού είναι, Κάλλας;»

«Στην πρωτεύουσα. Θα κάνει μια έκθεση τον άλλο μήνα και έχει πάει να κανονίσει διάφορα πράγματα».

«Τους έχει εδώ τους πίνακές του;»

«Ναι, είναι πάνω, στη σοφίτα όπου ζωγραφίζει».

«Θες να πιούμε το κακάο και μετά να πάμε στη σοφίτα να δούμε τους πίνακες του πατέρα σου;»

«Θέλω».

Έξω ο χειμώνας όλο και βάραινε. Το απόγευμα ήταν σκοτεινό, έκανε κρύο, οι καμινάδες κάπνιζαν, οι κάτοικοι του χωριού ήταν κλεισμένοι στα σπίτια τους. Όμορφο το χωριό. Στην εκκλησία του Αγίου Κωνσταντίνου οι πέτρες στην επένδυση των τοίχων γυάλιζαν βρεγμένες, και γύρω γύρω στο προαύλιο τα παρτέρια ήταν γεμάτα με αγριοδάφνες, τα μόνα φυτά που άντεχαν χειμωνιάτικα στο ορεινό κλίμα. Το μικρό ποτάμι είχε φουσκώσει. Η παλιά ξύλινη γέφυρα ένωσε το ψηλό σπίτι του παππού Θεοτόκη από τη μια, με το σπίτι με τα κόκκινα κεραμίδια που είχε νοικιάσει η οικογένεια της μικρής Κάλλας, από την άλλη.

Τα παιδιά, στη σοφίτα όπου ζωγράφιζε ο πατέρας της Κάλλας, είχαν πάρει δυο καρέκλες, τις είχαν βάλει μπροστά σ' έναν πίνακα, είχαν καθίσει το ένα δίπλα στο άλλο –σαν να κάθονταν σε θρανίο– και συζητούσαν. Ο πίνακας απέναντί τους απεικόνιζε τη μικρή Κάλλας μ' ένα ματσάκι αγριολούλουδα στα χέρια και στα μάτια της το φως. Το εσωτερικό φως. Αυτό με το οποίο αντιλαμβανόταν τον πατέρα της με λατρεία την ώρα που εκείνος τη ζωγράφιζε.

«Ξέρεις τι δείχνει ο πίνακας, Κάλλας;»

«Ξέρω. Μου έχει πει ο πατέρας μου. Εμένα δείχνει».

«Είσαι όμορφη».

«Το ξέρω. Μου το έχει πει ο πατέρας μου».

Ο Θεοτόκης κοίταζε τον πίνακα χωρίς να ανοιγοκλείνει τα μάτια. Τα είχε ανοίξει διάπλατα και παρατηρούσε αυτό που δεν είχε προσέξει μέχρι τώρα στα μάτια της Κάλλας: το βλέμμα. Αυτό που η μικρή Κάλλας τού είχε πει πως θέλει να είναι. Το βλέμμα το μέσα. Εκείνο που βλέπει βαθιά και καθαρά. Το εσωτερικό. Αυτό το «θέλεις εγώ να είμαι το βλέμμα σου; Να σου λέω αυτό που βλέπω μέσα μου;» Αυτό. Που βγαίνει απευθείας από την ψυχή. Το λαμπερό. Το βλέμμα εκείνο που διέκρινε στα μά-

τια της ο πατέρας της και το αποτύπωσε στον πίνακα. Που δεν ήταν άλλο από το φως της ψυχής της. Ένα φως που εξέπεμπε η ματιά της καθώς η ίδια δεν κοίταζε τίποτε το συγκεκριμένο καθώς ποζάρει αλλά που άφηνε να διαφανεί όλη η ακτινοβολία η οποία υπήρχε σαν αίσθηση μέσα της από το γεγονός ότι μπροστά της εκείνη τη στιγμή ήταν ο πατέρας της, αυτός που την είχε δημιουργήσει, ο δίχως συγκεκριμένο πρόσωπο και σχήμα. Η ουσία του πατέρα της. Ο Θεοτόκης άρχισε να πιάνει διαισθητικά, παρόλο που δεν μπορούσε λόγω της ηλικίας του να το εξηγήσει, ότι η τυφλή Κάλλας στην πραγματικότητα έχει το βλέμμα της ίδιας της απεικόνισης σ' έναν πίνακα ζωγραφικής – το οποίο επικεντρώνεται στην ουσία, πουθενά αλλού.

Δεν ήξερε πώς να τα ερμηνεύσει όλα αυτά που ένιωθε, αλλά ήταν τόσο όμορφη η αίσθηση του αγνώστου, του ωραίου που δεν έχει λόγια να περιγραφεί, η αίσθηση ότι αρχίζει και μαθαίνει καινούργια πράγματα που τον μεγαλώνουν... Στράφηκε στη μικρή, σοφή του φίλη.

«Στον πίνακα, Κάλλας, έχω την εντύπωση ότι αντικρίζω ένα κορίτσι που βλέπει, ενώ όταν κοιτάω εσένα, βλέπω...»

«Πες το. Μην ντρέπεσαι».

«...μια τυφλή...»

«Ο μπαμπάς μου, Θεοτόκη, επειδή με αγαπάει, δε με βλέπει ως τυφλή. Κι αυτό που διακρίνει πάνω μου, στα μάτια μου, το ζωγράφησε. Το είδες και μόνος σου. Εσύ μου το 'πες». Γύρισε το πρόσωπό της προς το μέρος του. «Άμα αγαπάς κάποιον, του δίνεις εσύ αυτό που εκείνος δεν έχει. Έτσι λέει ο πατέρας μου. Οι γονείς μου μου δίνουν ό,τι χρειάζομαι για να μάθω να ζω χωρίς την όραση. Γιατί, λοιπόν, να με βλέπουν ως τυφλή, αφού με μαθαίνουν να το ξεπερνάω – κατάλαβες;»

Γυρνάει κι αυτός και την κοιτάει. Ντρέπεται που την έκανε να νιώσει ότι τη βλέπει ως τυφλή. Χαμηλώνει το κεφάλι. Η Κάλλας τη νιώθει την αμηχανία του.

«Πες μου τι άλλο παρατηρείς στον πίνακα! Έλα, πες μου. Δε με στενοχώρησες, σου λέω αλήθεια...»

«Εσύ βλέπεις περισσότερα από μένα».

«Ασ' τα χαζά, Θεοτόκη, και πες μου».

«Κρατάς ένα ματσάκι λουλούδια. Και χαμογελάς. Είσαι στη σάλα. Δίπλα σου είναι το παράθυρο. Είναι τραβηγμένη η κουρτίνα και μπαίνει φως».

«Μίλησέ μου για το φως...»

«Τι να σου πω για το φως;»

«Αυτό που βλέπεις».

«Δεν ξέρω τι είναι το φως...»

«Δε θα σου ξαναμιλήσω άμα μου λες τέτοια! Είσαι ή δεν είσαι τα μάτια μου;»

«Καλά λέει ο παππούς Θεοτόκης ότι εσείς τα κορίτσια είστε μπελάς!»

«Έλα, πες μου για το φως. Πες μου αυτό που βλέπεις».

Σκέφτεται ο Θεοτόκης, ξανασκέφτεται, τίποτα. «Φως είναι...» Σταματάει. Αγχώνεται. Ξανασκέφτεται. Δεν του 'ρχεται καμία εξήγηση. «Δε μας έχουνε μάθει ακόμα στο σχολείο για το φως».

«Πρέπει να σας μάθουν στο σχολείο; Πες μου αυτό που καταλαβαίνεις από μόνος σου».

Ξανασκέφτεται... Τίποτα. Άγνωστο πράγμα το φως...

«Δεν ξέρω, Κάλλας, τι είναι το φως. Θα σου εξηγήσω όταν μεγαλώσω. Εντάξει;»

Γίνεται σιωπή. Τα παιδιά έχουν στραμμένα τα μάτια τους στον πίνακα, απέναντί τους. Η βροχή έξω δυναμώνει. Ακούγεται ο ήχος της στο τζάμι της σοφίτας.

«Θα φύγεις;» τον ρωτάει η Κάλλας.

«Ναι, πέρασε η ώρα. Έχω και να διαβάσω αριθμητική».

«Θα 'ρθεις αύριο το πρωί στο λεωφορείο;»

«Θα 'ρθω».

«Κι άμα βρέχει;»

«Θα 'ρθω».

Κάθε πρωί, την ώρα που ερχόταν στην πλατεία το λεωφορείο του χωριού και η μικρή Κάλλας έφευγε για την Κρουσταλλοπηγή, ο Θεοτόκης ήταν πάντα εκεί και της έκανε παρέα. Δεν

είχε λείψει ούτε μια μέρα. Καθόταν μέχρι να δει τη φίλη του να μπαίνει στο λεωφορείο και μετά να δει το λεωφορείο να χάνεται στο δρόμο με την αλέα, και τότε έφευγε και εκείνος για το δικό του σχολείο.

Τον συνόδευσε μέχρι την εξώπορτα. Άκουγε τη βροχή, κι ήξερε πως δε θα 'πρεπε να πάει πιο έξω με τις παντόφλες της, γιατί θα βρέχονταν τα πόδια της, όπως της είχε πει η μαμά της.

«Καληνύχτα, Θεοτόκη. Να πεις στον παππού ευχαριστώ για τα σοκολατάκια. Και θα 'ρθω μια μέρα να του κάνω παρέα, πες του».

«Καληνύχτα, Κάλλας».

Αργότερα, η μικρή Κάλλας χωνόταν κάτω από τα ζεστά της σκεπάσματα. Προτού κοιμηθεί, έβγαζε το χέρι της από την κουβέρτα, το άπλωνε δίπλα, στο κομοδίνο, αναζητούσε τη θερμότητα του φωτιστικού επάνω του, το έβρισκε, άγγιζε προσεκτικά το ζεστό καπελάκι, σιγουρευόταν μ' αυτό τον τρόπο ότι είναι αναμμένο, ότι υπάρχει φως στο δωμάτιο –αυτό που θα της εξηγούσε τι ακριβώς είναι όταν θα μεγάλωνε ο Θεοτόκης–, ξανάβαζε το χεράκι της κάτω από την κουβέρτα κι έκλεινε τα μάτια. Οι εικόνες μέσα κι έξω από τα μάτια της, έτσι κι αλλιώς, ήταν ίδιες. Αλλά το φως έμενε πάντα αναμμένο όταν κοιμόταν, για να τη βλέπει η μαμά της όταν αργά, τα μεσάνυχτα, ερχόταν να δει αν είναι σκεπασμένη.

«Και δεν μπορείς να με ψηλαφήσεις; Να πιάσεις τα σκεπάσματα; Όπως θα έκανα εγώ; Τι το θες το φως;» την είχε ρωτήσει κάποτε η Κάλλας.

«Δεν είμαι γενναία σαν εσένα», της είχε απαντήσει εκείνη. «Φοβάμαι... Σκοντάφτω... Θέλω φως. Κάποια μέρα θα πρέπει να μου εξηγήσεις, για να μαθαίνω κι εγώ, τι είναι αυτό που σε κάνει να βαδίζεις σαν να σ' έχει πιάσει κάποιος από το χέρι και να περπατάτε μαζί».

«Κάποια μέρα θα σου εξηγήσω, μαμά. Όταν θα μεγαλώσεις... Πάντως, πού ξέρεις! Μπορεί να με κρατάει κάνας άγγελος από το χέρι! Ξέρεις; Δεν ξέρεις!»

«Όχι, δεν ξέρω...»

Το πρωί ο Θεοτόκης είχε πάει στην πλατεία από νωρίς. Στεκόταν στη στάση μαζί με τους ανθρώπους που έφευγαν τέτοια ώρα για τη δουλειά τους, στην Κρουσταλλοπηγή, κι επέστρεφαν αργά το απόγευμα. Κοίταζε προς το μέρος όπου ερχόταν η Κάλλας. Σε λίγο την είδε. Την κρατούσε από το χέρι η μητέρα της. Έφτασε κοντά του, η μητέρα της της φίλησε τα μαλλιά, χαμογέλασε στον Θεοτόκη, «καλημέρα, παιδί μου», του είπε, «θα την προσέχεις εσύ;»

«Ναι. Θα περιμένω μέχρι να 'ρθει το λεωφορείο», της απάντησε εκείνος και η μητέρα της έφυγε, κρατώντας το φάκελο με τις διορθωμένες εκθέσεις των μαθητών της.

Ο Θεοτόκης έβγαλε από την τσέπη του ένα σοκολατάκι. Το έβαλε στο χέρι της Κάλλας.

«Ένα μόνο;» του είπε εκείνη.

«Ναι. Δε βρήκα άλλο. Αυτό είχε ξεμείνει από χθες».

«Καλά, δεν πειράζει», του απάντησε εκείνη και το 'βαλε στην τσέπη της. «Πώς είναι ο ουρανός;»

«Γκρι».

«Δηλαδή;»

«Δηλαδή... ευτυχώς που έρχεται το λεωφορείο και δεν είμαι υποχρεωμένος να σου απαντήσω», της είπε.

«Είσαι! Είσαι!» του απάντησε παιχνιδιάρικα. «Θα σ' το θυμίσω να μου το πεις άλλη φορά!» Του είπε γεια, τον φίλησε στο μάγουλο κι ανέβηκε στο λεωφορείο. Πήγε γρήγορα και κάθισε δίπλα στο παράθυρο, προς τη μεριά που απ' έξω στεκόταν ο μικρός της φίλος. Εκείνος της είχε μάθει να καθαρίζει με την παλάμη της το τζάμι, επειδή, όπως της είχε πει, θόλωνε από τη ζέστη που έκανε μέσα στο λεωφορείο και δεν την έβλεπε καλά. Και η Κάλλας, με τα χρωματιστά της γαντάκια –κάθε δάχτυλο κι ένα διαφορετικό χρώμα–, σκούπιζε συνέχεια το τζάμι κι έβαζε το χαμογελαστό προσώπáκι της κοντά στο γυαλί. Ο Θεοτόκης απ' έξω της έβγαζε τη γλώσσα, έκανε γκριμάτσες και εκείνη το 'ξερε κι έβαζε τα γέλια. Είχε ψηλαφήσει κάποτε το πρόσωπό του καθώς της έκανε τέτοια και η παραμόρφωση, όπως την αντιλαμ-

βανόταν με την αφή της, της είχε φανεί αστεία. Κι όσο ο Θεοτόκης την έβλεπε να γελάει, τόσο της έκανε κι άλλες γκριμάτσες. Η μικρούλα Κάλλας σκούπιζε συνέχεια το τζάμι με τα χρωματιστά γαντάκια της –που είχαν γίνει μούσκεμα–, κόλλαγε το προσωπάκι της πάνω του, ο Θεοτόκης απ' έξω της έβγαξε τη γλώσσα, το λεωφορείο απομακρυνόταν, εκείνος έτρεχε δίπλα στο παράθυρό της, της έκανε τη μία γκριμάτσα μετά την άλλη και εκείνη όλο γέλαγε... Ώσπου το λεωφορείο χανόταν στο δρόμο με την αλέα.

«Αν ήξερα πόσο πόνο έχει η αγάπη, δε θα σε είχα αγαπήσει, Κάλλας». «Εγώ θα σε είχα αγαπήσει, Θεοτόκη μου, ακόμα κι αν ήξερα πως χωρίς εσένα δε θα είχα γνωρίσει τον πόνο ποτέ... Νιώθω πως θα ερχόμουν να σε βρω σαν την ψυχή που ενσαρκώνεται γνωρίζοντας από πριν πως το σώμα τούτο θα τη βασανίσει...»

Η Μαρία γεννήθηκε τυφλή. Έλεγε η μητέρα της πως, καθώς την κρατούσε στην αγκαλιά της, είδε στα μάτια της την ομορφιά της μουσικής, που την ακούς αλλά δεν τη βλέπεις. Σαν τα τραγούδια που λέει η Κάλλας ήταν· σαν την *Casta Diva*... Τόσο όμορφη! Και τότε αποφάσισε να τη βαφτίσει Μαρία και να τη φωνάζει Κάλλας.

Παιδί ακόμα η Κάλλας, γνωρίζεται με τον Θεοτόκη. Μικρός και εκείνος, οχτώ χρόνων. «Θέλεις να είμαι τα μάτια σου; Να σου λέω τι βλέπω;» της προτείνει με αθωότητα ο Θεοτόκης...

Αγαπήθηκαν πολύ. Και πόνεσαν πολύ. Όλη τους τη ζωή για τον έρωτα και την αγάπη την έζησαν. Για εκείνη την απρόσμενη στιγμή της ευτυχίας που στέκεται στα χέρια κι ύστερα πάλι ξαφνικά, σαν νεράκι που σκάει στην ακροθαλασσιά, χάνεται στα κύματα.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΙΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ISBN 978-960-453-887-4

9 789604 538874

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΞ: 08745

ΔΙΑΒΑΖΩ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΓΙΑΤΙ ΚΑΘΕ ΒΙΒΛΙΟ ΜΕ ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ